

Lớp Phật Pháp Buddhaddhamma
Môn học: TƯƠNG ƯNG BỘ – SAMYUTTANIKĀYA

Bài học ngày 28.9.2022

SỐNG MỘT MÌNH CẦN ĐIỀU TÂM GIỮ Ý
Kinh Bất Thiện Tâm (Akusalavitakkasuttam)
CHƯƠNG IX. TƯƠNG ƯNG RỪNG (S. i, 202)

Cuộc sống có nhiều tương quan xã hội tạo nên bận rộn nhưng cũng khiến người ta cần trọng ý tứ phần nào để giữ tư cách. Nhưng khi sống một mình thì tâm ý dễ buông lung vì không cần gìn giữ. Người tu cần hiểu cả hai lợi thế và nhược điểm của đời sống độc cư. Sống tốt đẹp giữa hội chúng thường dễ dàng hơn sống thanh tịnh khi ở một mình. Phải vận dụng sự trợ lực của giới, của niềm tin Tam Bảo một cách thiện xảo. Cái khéo nằm ở ý thức những ý nghĩa nào mang lại khổ đau hoặc hạnh phúc chân thực.

Kinh Văn

Ekam samayaṃ aññataro bhikkhu kosalesu viharati aññatarasmiṃ vanasaṇḍe. Tena kho pana samayena so bhikkhu divāvihāragato pāpake akusale vitakke vitakketi, seyyathidaṃ – kāmavitakkaṃ, byāpādavitakkaṃ, vihiṃsāvitakkaṃ. Atha kho yā tasmim vanasaṇḍe adhivatthā devatā tassa bhikkhuno anukampikā atthakāmā taṃ bhikkhuṃ saṃvejetukāmā yena so bhikkhu tenupasaṅkami; upasaṅkamitvā taṃ bhikkhuṃ gāthāhi ajjhabhāsi –

Một thuở có vị tỳ khuru trú tại một khu rừng trong xứ Kosala. Bấy giờ trong lúc nghỉ trưa vị tỳ khuru khởi lên những suy nghĩ bất thiện như dục tư duy, sân tư duy, hại tư duy.

Rồi một vị Thiên trú ở khu rừng trác ẩn với vị tỳ khuru, muôn cảnh tỉnh và mang lại lợi lạc cho vị ấy liền đi đến, nói lên kệ ngôn:

**“Ayoniso manasikārā, so vitakkehi khajjasi;
Ayoniso [ayoniṃ (pī. ka.)] paṭinissajja, yoniso anucintaya.**

**“Sattthāraṃ dhammamarabbha, saṅghaṃ silāni attano;
Adhigacchasi pāmojjaṃ, pītisukhamasamsayaṃ;
Tato pāmojjabahulo, dukkhassantaṃ karissasī”ti.**

“Do suy nghĩ không khéo
Nên chìm trong tư duy
Từ bỏ tâm vụng dại
Với tác ý thiện xảo.

“Hãy vững trú trong giới
Nương tựa Phật, Pháp, Tăng
Sẽ đạt được tịnh an
Cùng với hỷ và lạc
Khi gọi nhuần an lạc
Khổ đau sẽ chấm dứt.

Atha kho so bhikkhu taya devataya samvejito samvegamaṃpāditi.

Vị tỳ khưu bùng tỉnh khi được vị thiên nhắc nhở.

“Ayoniso manasikārā = do không khéo tác ý
so vitakkehi khajjasi = nên Người bị chìm trong những ý nghĩ
Ayoniso paṭinissajja yoniso anucintaya = người hãy khéo quán sát bằng cách từ bỏ những gì bất như lý

“Sattthāraṃ dhammamarabbha saṅghaṃ silāni attano = hãy trú trong giới, trong ân đức Phật, Pháp, Tăng
Adhigacchasi pāmojjaṃ pītisukhamasamsayaṃ = Người chắc chắn sẽ được hỷ lạc
Tato pāmojjabahulo dukkhassantaṃ karissasī”ti = Khi gọi nhuần với niềm hoan như vậy sẽ chấm dứt khổ đau.

Thích nghĩa

Chữ yoniso nghĩa là thiện xảo hay khéo léo. Ayoniso là không thiện xảo hay vụng về. Trong kệ ngôn này dùng hạnh phúc hay khổ đau làm thước đo của cái khéo và cái vụng trong sự tu tập.

Chữ vitakka thường dịch là tâm có nghĩ là suy tư hay hướng tâm. Từ ngữ này đồng nghĩa với tư duy hoặc ý nghĩ.

Câu so vitakkehi khajjasi – người bị nuốt chửng bởi tư duy – hàm nghĩa là khi các ý nghĩ bất thiện sanh khởi nếu không được điều phục sẽ cuốn lôi toàn bộ cuộc sống theo hướng ác quấy.

Tỳ khuru Giác Đăng dịch và biên soạn giáo trình

11. Akusalavitakkasuttaṃ [Mūla]

231. Ekaṃ samayaṃ aññataro bhikkhu kosalesu viharati aññatarasmim vanasaṇḍe. Tena kho pana samayena so bhikkhu divāvihāragato pāpake akusale vitakke vitakketi, seyyathidaṃ – kāmavitakkaṃ, byāpādavitakkaṃ, vihiṃsāvitakkaṃ. Atha kho yā tasmim vanasaṇḍe adhivatthā devatā tassa bhikkhuno anukampikā atthakāmā taṃ bhikkhuṃ saṃvejetukāmā yena so bhikkhu tenupasaṅkami; upasaṅkamitvā taṃ bhikkhuṃ gāthāhi ajjhabhāsi –

“Ayoniso manasikārā, so vitakkehi khajjasi;
Ayoniso [ayoniṃ (pī. ka.)] paṭinissajja, yoniso anucintaya.

“Sattthāraṃ dhammamārabbha, saṅghaṃ sīlāni attano;
Adhigacchasi pāmojjaṃ, pītisukhamasamsayaṃ;
Tato pāmojjabahulo, dukkhassantaṃ karissasī’”ti.

Atha kho so bhikkhu tāya devatāya saṃvejito saṃvegamāpādīti.

11. Akusalavitakkasuttavaṇṇanā [Aṭṭhakathā]

231. Ekādasame **akusale vitakketi** kāmavitakkādayo tayo mahāvitakke. **Ayoniso manasikārāti** anupāyamanasikārena. **Soti so tvam. Ayoniso paṇinissajjāti** etaṃ anupāyamanasikāraṃ vajjehi. **Satthāranti** imāya gāthāya pāsādikakammaṭṭhānaṃ katheti. **Pītisukhamasamṣayanti** ekamseneva balavapītiṅca sukhaṅca adhigamissasi. Ekādasamaṃ.